

FOTOGRAFIA: AUTORS, GESTORS I USUARIS

Publicat a: Butlletí AAC Núm. 47. Juliol-Setembre 1998

La celebració de les 5es. **Jornades Imatge i Recerca**, pot ser un bon pretext per tal de reflexionar sobre un àmbit del patrimoni que, tant pel seu valor per a la investigació i la divulgació com per la complexitat de gestió que comporta, ha adquirit en els darrers anys una extraordinària importància.

Vuit anys després de les 1es. Jornades, més interessant que fer-ne un balanç pensem que pot ser de més utilitat intentar evidenciar quins són aquells aspectes en els quals seria desitjable aprofundir per tal d'intentar avançar de manera coordinada.

L'avançar coordinadament en aquest sector no és senzill, especialment si tenim en compte la complexitat que suposa harmonitzar els interessos de, com a mínim, els responsables de la gestió, els autors i els usuaris.

Pel que fa a la gestió obviem ara l'evident manca de recursos i l'escàs interès dels representants polítics en aquesta qüestió, perquè el problema real es palesaria si disposéssim d'aquests recursos i d'aquest interès. És a dir, qui relliga per dalt? Qui, amb atribucions per fer-ho, planifica i programa, ni que sigui a nivell intel·lectual, el que hauria de ser l'estructura del sistema d'arxius i centres gestors de documentació en imatge?.

No sembla, per les actuacions fetes fins ara, que els organismes amb responsabilitat sobre aquestes qüestions, tant a nivell nacional com estatal, adoptin un paper capdavanter i promoguin, ultra el disseny del que hauria de ser la política d'actuació en aquest sector, propostes que tendeixin a unificar i normalitzar criteris en els camps de la descripció, el tractament, la instal·lació, la conservació, l'accés i l'explotació d'aquesta documentació. Sense metodologies de treball consensuades i sense tecnologies de tractament de la documentació que tendeixin a l'homogeneïtzació, difícilment seran compatibles les diferents opcions plantejades i malament podrem aplicar una correcta política de gestió més enllà del reduït àmbit d'un arxiu o d'un centre determinat.

En aquests moments, els organismes responsables no només no han homologat programes informàtics, ni validat sistemes de descripció, ni apostat per alguna de les noves tecnologies que ens ofereix el mercat, en un intent d'ordenar i donar coherència, sinó que en molts casos desconeixen la localització dels fons, el seu volum o el seu estat de conservació.

Respecte als autors encara massa sovint contrasta l'escàs interès en identificar la seva obra amb ulteriors reivindicacions dels drets que aquesta pot generar. Valorar l'obra realitzada i facilitar-ne la divulgació - amb el lògic

respecte als drets que se'n derivin -, hauria de ser una actitud ben estesa entre el col·lectiu professional.

En la nostra opinió, els fotògrafs haurien de reclamar amb més insistència l'elaboració d'estudis que permetessin conèixer amb perspectiva històrica quina ha estat la seva producció i l'aportació de la fotografia catalana al conjunt de l'art fotogràfic.

S'imposa sens dubte, també, una major col·laboració amb els responsables de la gestió dels fons documentals en imatge en la recerca de fórmules que facin compatible la protecció dels ineludibles drets de propietat intel·lectual dels fotògrafs amb la necessària garantia dels drets dels centres gestors d'aquest patrimoni que, entre d'altres aspectes, n'han de garantir les possibilitats d'accés i d'ús per part de la població, circumstància que en darrer terme en justifica la seva existència.

I arribem finalment als usuaris. ¿Com fer compatible el que s'ha apuntat fins ara amb la diversitat de demandes per atendre multitud de finalitats?. Caldrà fer un esforç pedagògic important que ha de comportar inevitablement la revalorització de l'obra fotogràfica però que ha d'anar acompanyat d'una clarificació de les relacions contractuals entre fotògrafs i institucions i empreses i, sobretot, d'un desenvolupament legal i normatiu com a factor transversal que obligui autors, gestors i usuaris a respectar els drets que tots tenen en aquest afer, alhora que n'expliciti també quines són les obligacions.

Joan Boadas i Raset
Arxiver Municipal de Girona
Director del CRDI